

*Eurich (l), Van der Weijden:
win-winsituatie voor alle partijen*

InnovatieNetwerk publiceerde in 2005 het concept Zonneterp. Daarin dient het afvalwater van de woningen als voeding voor een vergistinginstallatie, die stroom produceert. In de optimale situatie voorziet Zonneterp volledig in warmte en elektra en voor 95 procent in het benodigde schone water.

In Nieuwveen brengt Gert-Jan van der Weijden (twee hectare belichte rozen) met steun van het Ministerie van Economische Zaken het Zonneterp-warmteopslagsysteem in praktijk. Hij slaat drie vliegen in één klap. Zijn kas wordt 's zomers gekoeld. De zonnewarmte wordt ondergronds opgeslagen en 's winters voor de verwarming van zijn kas gebruikt.

Van der Weijden houdt daarnaast hoogwaardige warmte over als nevenproduct bij het opwekken van elektriciteit voor zijn belichting. Die levert hij al aan zijn buurman (drie hectare potplanten). Daarnaast kan hij warmte leveren voor 200 woonhuizen. Vlakbij het bedrijf komt een nieuwbouwwijk van 83 huizen, die de warmte uit de kas van Van der Weijden gaat gebruiken voor verwarming en warm tapwater. Een andere rozenteler (1,5 hectare) krijgt de CO2 die Van der Weijden overhoudt nu zijn kas gesloten blijft.

“Dit systeem maakt mijn bedrijf minder kwetsbaar voor hoge energieprijzen”, zegt de Nieuwveense rozenteler. “Ik bespaar energie en wat ik gebruik, benut ik optimaal. Mijn warmteoverschot verdwijnt niet in de atmosfeer. Ik lever die aan anderen. De voor het dorp vervelende lichtoverlast is voltooid verleden tijd omdat mijn kas helemaal kan worden afgeschermd. Nu produceer ik nog rozen met warmte als nevenproduct. Waarom zou het omgekeerde niet kunnen?”

“Het oplossen van het energieprobleem vraagt om anders denken en om samenwerking”, stelt projectleider Ulla Eurich van het Nieuwveense Energiedemonstratieproject. “Om de warmte uit de kas te benutten, moeten nieuwe huizen anders worden ontworpen of bestaande huizen worden aangepast. Maar dat is zeker de moeite waard als je bedenkt hoeveel fossiele brandstoffen we zo kunnen besparen.”

Inmiddels dienen de eerste grootschalige projecten zich aan. Peter Oei: “Mijn droom is dat al in 2007 de eerste grootschalige woonwijken van enkele duizenden woningen energie uit kassen geleverd krijgen. Hopelijk volgt de Zuidplaspolder snel. Wat mij betreft wordt het motto: geen nieuwe woonwijk zonder kassen!”

Nieuws van de Stichting Glastuinbouw Zuidplaspolder

De Stichting Glastuinbouw Zuidplaspolder is in 2005 opgericht met als doel het voorbereiden van de realisatie van de glastuinbouwlocatie. In de Stichting werken LTO Noord en Glaskracht samen met financiële steun van Boemenvelling FloraHolland en de Rabobank. Voorzitter van het bestuur van de Stichting is Jan Heijkoop, directeur is Piet Jan Visser. De procescoördinatie van de planontwikkeling wordt uitgevoerd door Bureau Mentink. De Stichting heeft ook een Raad van Advies, die zich richt op het bevorderen van alle werkzaamheden en contacten ten behoeve van een voorspoedige planontwikkeling en als bestuurlijke denktank fungeert voor een duurzame en hoogwaardige nieuwe glastuinbouw in de Zuidplaspolder.

De glastuinbouw heeft bij monde van haar bestuurlijk vertegenwoordiger Piet Bregman de kans gekregen om mee te denken bij de voorbereiding van het Intergemeentelijk Structuurplan Zuidplas. De Stichting heeft daartoe haar ambities en ideeën gebundeld in een "Bouwstenenboekje" en gepresenteerd aan de Stuurgroep RZG.

Op de website www.glastuinbouwzuidplaspolder.nl is het boekje beschikbaar. Om deze bouwstenen verder uit te werken en te laten aansluiten bij de gewenste combinatie van woningbouw, glastuinbouw en andere bedrijvigheid worden nu stappen gezet om voorbeelduitwerkingen tot stand te brengen voor twee deelgebieden in de Zuidplaspolder.

In aansluiting daarop richt de Stichting zich op het in beeld brengen van de potenties van glastuinbouw voor de ruimtelijke ontwikkeling in de Zuidplaspolder op het gebied van energie- en waterkringlopen.

Daarnaast heeft de Stichting in april de mogelijkheid opengesteld voor glastuinders om zich als serieuze gegadigde in te schrijven. Hiervan hebben 22 bedrijven gebruik gemaakt met een ambitieuze gezamenlijke wens van 210 ha. Deze tuinders worden betrokken bij de verdere planontwikkeling voor glastuinbouw.

Colofon Productie en coördinatie nieuwsbrief: Piet Kralt, Bloemenvelling FloraHolland • **Ontwerp:** Studio Naskin (Haarlem) • **Drukwerk:** Drukkerij Tesink bv (Zutphen)
Foto's: Provincie Zuid-Holland, Piet Kralt, Michel Campfens (Energie foto's), Mecanoo Architecten

© Stichting Glastuinbouw Zuidplaspolder, juni 2006. Meer informatie kan worden verkregen via: Bureau Mentink, PB 233, 2640 AE Pijnacker, telefoon 015 - 361 51 11 of secretariaat@bureauamentink.nl

NIEUWSBRIEF

Stichting Glastuinbouw Zuidplaspolder

Nieuwsbrief 4, juni 2006

Glastuinbouw Zuidplaspolder
Wereldtuin van de Randstad

Bij de totstandkoming van woonwijken, bedrijfsterreinen en glaslocaties in de Zuidplaspolder werken publieke en private partijen samen. Gedeputeerde Asje van Dijk van ruimtelijke en economische ontwikkeling, als voorzitter van de Stuurgroep RZG (Rotterdam, Zoetermeer, Gouda) nauw bij het totale proces betrokken, ziet kansen voor de samenleving. "Mits partijen ambitieus blijven en verder durven te gaan dan de regels en voorschriften aangeven."

Kansen voor de omgeving: Het gaat om ambities

"De glastuinbouw kiest in de Zuidplaspolder voor vernieuwing. In ruimtegebruik, beeldkwaliteit, architectuur en duurzaamheid. Maar ook in combinaties van teelten en functies als de Drijvende Kas. Nieuwe concepten zijn bedacht rondom het leveren van warmte aan woningen en meervoudig ruimtegebruik. Nieuwe combinaties van woningen, glas en bedrijfsterreinen ontstaan. Nieuwe productiemethodes worden toegepast. Lichthinder is verleden tijd. Alle partijen voelen die ambitie. De Zuidplaspolder biedt de schaal voor een echt vernieuwende inrichting.

Publieke en private partijen ontwikkelen unieke samenwerkingsvormen vanuit ambitie en commitment. Bijvoorbeeld in de verevening. Bij Moordrecht komt nieuwe natuur. Bij Waddinxveen en Zevenhuizen wordt gebouwd. Het ene wordt gefinancierd met revenuen van het andere. Een gezamenlijke grondbank verwerft gronden met gebruikmaking van de Wet Voorkeursrecht Gemeenten. Steden willen niet meer annexeren maar investeren. Samenwerking en vertrouwen in elkaar zijn de bindende krachten.

Publieke partijen hebben taken rond streek- en bestemmingsplannen, voorschriften en vergunningen. De provincie regisseert en coördineert tussen de partijen. Dit uitdagende, maar complexe proces mag niet vertragen als alle neuzen even niet dezelfde kant op staan. We dagen partijen uit een stap verder te gaan dan het gewone en dan de middelmaat. De tuinbouw pakt dat op. Nu al zijn er vernieuwende ideeën met ambitie. Wel moet de tuinbouw open blijven staan voor de omgeving.

Met kassen alleen zijn we er niet, ook niet als ze maximaal duurzaam zijn. In een integraal ontwikkelde Zuidplas is de tuinbouw ook verantwoordelijk voor de boeren bij Moordrecht en voor de regionale infrastructuur. Ik verwacht dat de sector meedoet in de verevening en meedenkt over de rest van het gebied."

Inhoud:

Kansen voor de omgeving: Het gaat om ambities	1
Tuinbouw, een schone industrie	2
De kas als energiebron	3
Nieuws van de Stichting Glastuinbouw Zuidplaspolder	6

Kansen voor telers:

Tuinbouw, een schone industrie

“Tuinbouw wordt steeds meer een schone industrie.” Aldus Piet Bregman, bestuurlijk vertegenwoordiger van LTO Noord en Glaskracht voor de Stichting Glastuinbouw Zuidplaspolder (SGZ).

“Clusters van tuinders gaan warmte en elektriciteit leveren aan woningen en bedrijfsterreinen en benutten de overtollige CO2 in hun kassen in een energiekringloop. Dat kan hen tussen de twee en vijf euro per vierkante meter opleveren.

Het ‘Zuidplasconcept’ is de gezamenlijke visie van veel partijen. Plaatselijke en provinciale overheden, Kamers van Koophandel, woningbouwcoöperaties en tuinbouwondernemers gaan nu aan de slag.

Er komt 280 hectare glas, grotendeels echte uitbreiding. Een kleiner deel is bestemd voor bedrijven die elders in de regio wegmoeten. In vier weken tijd hebben zich daarvoor 22 serieuze gegadigden voor vestiging aangemeld, samen goed voor 210 hectare.

Eerst willen we combinaties van glas met wonen en/of bedrijfsterreinen ontwikkelen. Daarin is de energiekringloop toe te passen. Ook bekijken we mogelijkheden om energie- en waterbeheer in eigen hand te nemen.”

“Deze locatie wordt duurzaam, hoogwaardig én financieel aantrekkelijk”, zegt directeur Piet Jan Visser van SGZ. “Als stichting hebben we al gesproken met de gegadigden. Samen willen we de ambities waarmaken. We willen vlot de trajecten van bestemmingsplannen en subsidievererving doorlopen. Want de eerste paal moet zo snel mogelijk de grond in.”

Van Oosten (l) Oei:
energieneutrale woonwijk is mogelijk

Kansen voor milieu:

De kas als energiebron

“Een volledig energieneutrale woonwijk in de Zuidplaspolder kan ontstaan als tuinders en overheden samenwerken in de energievoorziening.”

Dat stellen Henk van Oosten en Peter Oei van het InnovatieNetwerk, de onafhankelijke organisatie voor grensverleggend vernieuwen in agro en groen. “We kunnen zonnewarmte uit de kas 's zomers ‘oogsten’ en ondergronds opslaan voor gebruik in de winter.

Dan blijft er voldoende warmte over om per hectare kas honderd woningen te verwarmen. Bijkomend voordeel is dat ook koeling beschikbaar is. De benodigde elektra kunnen we uit biomassa halen.

Mede door de hoge gasprijzen gaan de ontwikkelingen rond de Kas als Energiebron snel. In het Gelderse Bergerden wordt een praktijkexperiment van de energieproducerende kas uitgevoerd. In Nieuwveen wordt een complete rozenkas van 2 hectare als energieproducerende kas ingericht om het warmteoverschot te gebruiken voor een woonwijk.

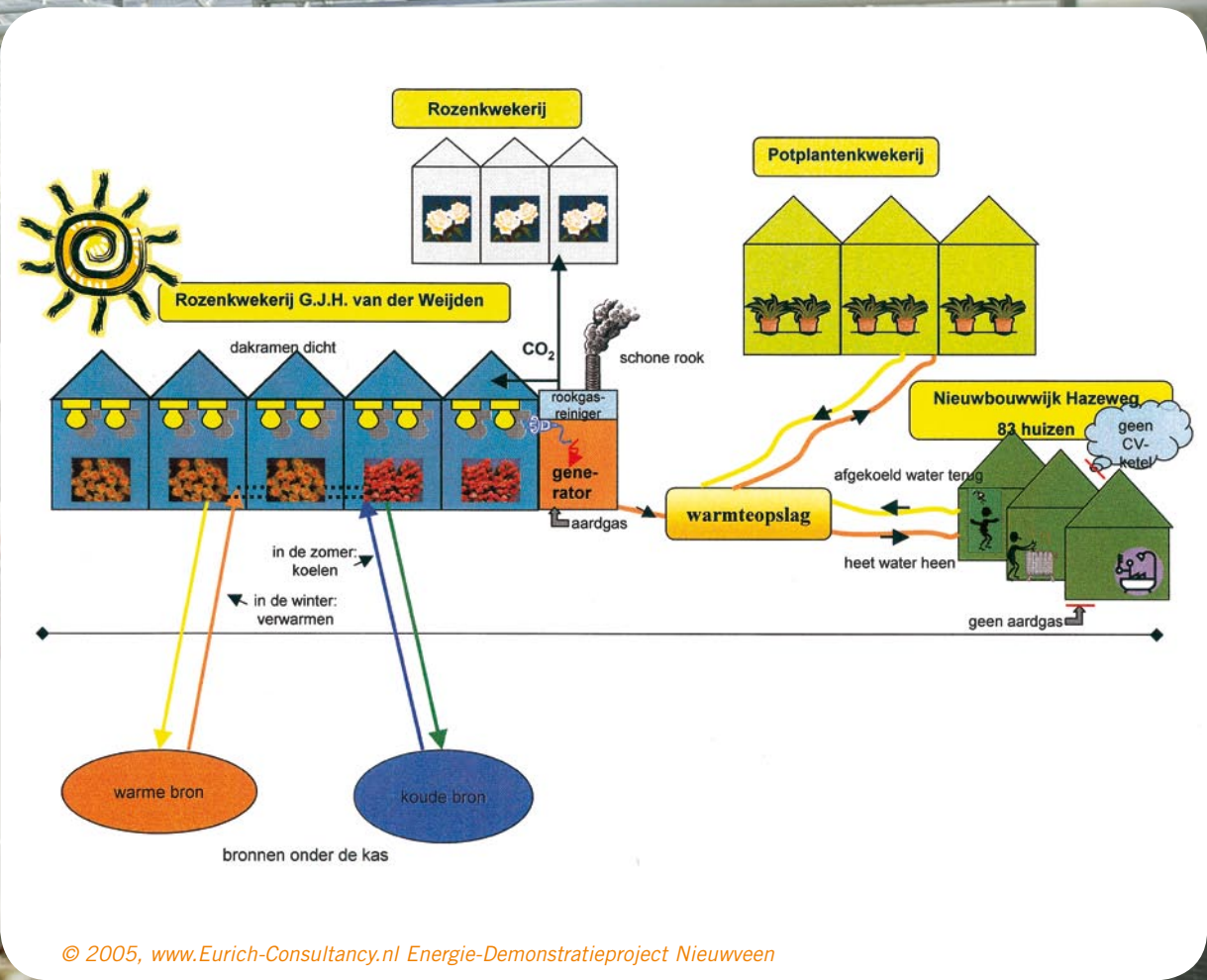
De technieken zijn beschikbaar. Er ontstaat een markt voor de energie die de tuinbouw ‘over’ heeft. Elders profiteren telers, bewoners en het milieu van de energieneutrale woonwijk. Dat kan ook in de Zuidplaspolder.”

Kassen zijn zonne-energieopvaarders bij uitstek. Tot nu toe verdween de warmte in de atmosfeer omdat de ramen 's zomers open gingen. Bij gesloten kassen werkt het anders. Daar wordt warmte ‘geogst’ door de lucht te koelen. Een dergelijke kas is al operationeel.

In die kas is meer productie mogelijk omdat voor de groei benodigde CO2 niet kan ontsnappen. Een vervolgstap is om ook afval- en waterstromen in een kringloop op te nemen.

warmte 'oogsten' kan met dit apparaat

© 2005, www.Eurich-Consultancy.nl Energie-Demonstratieproject Nieuweven

Schema: Warmtenet Nieuweven.